

# GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV  
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea  
unui comitet de redacție.  
Atelierele tipografiei „Astra” TF. 1102.  
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,  
1838  
GILBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI  
DE ATĂȚIA URMAȘI. ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REPUBLICA ROMÂNIA  
MINISTRAȚIA  
Abonamentul anual  
Anunțuri și reclame

Nr. 63

27 August 1941

Anul 104

## Bunurile Evreești

de V. Branisce

Intr'un consiliu de miniștri recent s'au discutat condițiile și împrejurările, prin care se vor trece în patrimoniul național, bunurile evreești. Comunicatul prezicează că aceste bunuri nu vor fi vândute prin licitații, așa cum o preconizase Centrul Național de Românzare, pentru că în baza acestui procedeu ar avea prioritate la dobândirea lor oamenii cei mai înstăriți și nu cei mai meritoși, ci se vor atribui ca recompense de merit.

Intenția legiuitorului este cât se poate de binevenită. Dar cred că din primul moment trebuie să semnalăm o primejdie: riscurile selecționării.

Nu este pentru întâiași dată că în țara noastră a apărut o lege bună, merită să aducă o ușurare unei clase împovărate. S'au mai făcut și alte improprietăți, al căror scop era întemeierea unei înfloritoare burghezii românești. Dar criteriul de selecționare se stabilea în oficina cluburilor politice. Și atunci, pe lângă 2-3 îndreptățiți, a căror prezență servea de praf în ochii celor naivi, figurau pe tablouri, de-a-valma, toți nechemății, toți învățții. Ce s'a ales apoi din aceste improprietăți? Noi proprietari, recompensații națiunii, au speculat aceste bunuri pentru frumușele sume, trecându-le unor nume cu sonorități exotice, iar ei au păpat banii, dobândiți pe nemuncite. Dacă și-ar lua cineva osteneala să facă asemenea statistici, cred că i-ar crăpa obraji de rușine la simpla lor alcătuire.

Astăzi nu mai este posibilă o reinviere a vechilor moravuri. Când armata Țării, restabilind granițele noastre dela răsărit, marchează cu lemnul crucilor fără de nume noul hotar, când mii și mii de pribegi au rămas fără căminuri, cea mai neînsemnată încercare de abuz constituie o crimă națională, ce trebuie pedepsită cu spânzurațoarea.

Nu cumva din umbra unde au stat pitiți, profitorii de totdeauna să-și scoată capetele și să aștepte iarăși recompense. Aceste bunuri naționale să fie împărțite cu cea mai severă obiectivitate. Să nu fie date decât celor care au luptat, au jertfit și sunt lipsiți. Numele celor improprietăți să fie publicate și date în vileag prin toate mijloacele care ne stau la îndemână, pentru ca Țara să-și cunoască eroii. Acest obol material să nu fie decât o exteriorizare neînsemnată a grațitudinii noastre fără de margini pentru cei care ne asigură liniștea. Să nu se strecoare nici un protejat, nici un învățit în rândurile celor ce-au binemeritat dela Patrie.

Prea des au ieșit la suprafață oameni de tagma lui Sofron Vesbianu, pentru ca să nu simțim cutremurarea grozăviei ce ne-ar putea paște în aceste momente epice ale neamului.

Dar noi avem credința că de data aceasta se va face dreptate.

Și așa va fi.

## Cădelnițe și tămâie

de Ion Colan

România anilor 1938-1940, hingherită de eroii cu picioarele de lut ai Constituției celei nouă, ne-a învățat multe.

Acești ani, în care valorile excepționale, eroii, răsăriseră ca ciupercile după ploaie, au confirmat adevărurile fixate de Carlyle acum o sută de ani: „Înșelătoria nu dă naștere la nimic; ea dă moarte tuturor lucrurilor.”

Învățăturile, însă, dacă nu sunt puse în practică, n'au mai mare valoare decât perla scoicilor ascunse în fundul oceanelor.

\*

Cu tristețe și multă repulsie ne aducem aminte de bunele afaceri făcute de P. T. T. prin sutele de mii de telegrame expediate falșilor eroi ai zilei. Nici când la ghișeurile oficiilor poștale n'a fost o îmbrânceană mai mare, fiecare înghesuindu-se să-și trimită proza lui telegrafică „salvatorului”, întrupat fie în cineva care ar fi putut, într'adevăr, să salveze țara, dacă ar fi avut intenția s'o facă, fie în altcineva, căruia i se păruse că țara îi aparține pe temeiul firmanului semnat de celălalt.

Au sbârânit îndelung firele telegrafice, iar rulourile înguste de hârtie au înregistrat, ani întregi, cele mai slugarnice cuvinte la adresa unor oameni de duzină, excepționali doar prin mulțimea fără-delegilor săvârșite. A fost o totală abdicare a sentimentului demnității,

în fața farsei scump regizate. O abdicare colectivă, singura — de altfel — în stare să ne prăvălească în haosul demoralizării. Cădelnițele sfinte au împrăștiat fumul de tămâie înaintea falselor altare, înăuntrul cărora șampania se bea din potire de aur. Inchinătorii de afară te asurzeau cu sgomotul reclamelor lor, ca să nu se audă hohotul sîmstru al petrecăreților eroi din dosul zidurilor.

Pe urmă, când s'a pus mâna pe biciu și ușile împărătești au fost date la o parte, s'a putut vedea limpede, că în sfintele odăjdii se îmbrăcaseră doar niște cămătări, gata să se astâmpere numai să-și salveze fiecare pământeasca lui existență.

Nu ne preocupăm, aici, de slujitorii acestor altare, ci de închinători, de credincioși, pentru că dacă pricepem beția de putere a unora, ne este rușine de obrazul celorlalți, care în loc să spună, colectiv, un cinstit „Aiașta nu se poate!”, — s'au mulțumit cu răspunsul lui Karkaleki:

— Ticăloși, Măria-Ta!

Azi suntem în drept să întrebăm: Cui i-a folosit adularea prin sistemul mașinării lui Bell sau Morse?

Țării?

Nu! Dovadă că țara s'a prăbușit în clipa când cineva din afară s'a răstit la ciobanii improvizați ai turmei românești.

Continuare în pag. 3

## Realizări românești

de I. Bozdog

Universul, în numărul său de 22 August a. c., răspunzând unor acuzații formulate de „Nemzeti Ujság”, face unele constatări prețioase și respinge acuzația ridicată contra Românilor, care ar fi încercat prin construirea de biserici ortodoxe să înstreineze și să schimbe fața Ardealului, începând dela granița de Vest și până la Carpați.

Această acuzație nu e ceva sporadic și nu se face de către un individ oarecare, ci este reeditarea unui fragment din lucrarea de 410 pagini apărută și difuzată de către oficiul de propagandă din Budapesta. (Foth Sándor: 22 ani de robie a Ardealului. Budapesta 1941. Ed. Magyar Geniusz).

La pagina 255 sub titlul *Am clădit sutele de biserici românești*, se spune: „Sunt lucruri în care România a întrecut toate statele lumii, inclusiv chiar și cele mai mari împărății. Biserici, de exemplu, nu s'au edificat atâtea în 20 ani în întreaga Europa ca aici în teritoriile ocupate”.

În România însă, deși s'au și rugat în aceste biserici, cauzele permanente și așa zicând neîncetate ale edificărilor de biserici ni le explică motive de altă natură și alte puncte de vedere. Unde numai au putut, în tot locul au încercat prozelitismul, care nu era numai îndepărtarea dela religia de până acum, ci și dela neamul său și acesta era primul pas pentru romanizare. Bisericile ortodoxe nu le-au clădit parohiile și nici statul, ci în mare parte minoritățile de altă religie. Aceasta s'a dovedit după eliberare, căci au rămas biserici goale, fără preot și fără credincioși. În Miercurea Ciuc, autoritățile competente au somat prin publicații pe ortodocși să se anunțe și să-și ia în seamă biserica rămasă fără preot. *Nimeni nu s'a anunțat!* Iată prin urmare justificată confiscarea, dărâmarea și transformarea.

— Continuare în pagina 3-a —

FOILETONUL  
GAZETEI TRANSILVANIEI

## Disurile

Ce-s visurile? Măndre,  
Frumoase păsărele  
Cu penele de aur,  
Sunt pasărele-acele  
Ce'nconjură pământul  
Când nopțile-s albastre  
Și viu să-și facă cuibul  
În sufletele noastre.

Acolo stau și cântă  
Voios, ca'ntr'o grădină,  
Apoi le-ajunge dorul  
De țara lor senină  
Și una câte una  
Intinde-aripa-i mică...  
Atunci când pleacă ele  
Și cuibul lor se strică.

Ecat. Pitiș

## Om vechiu intrând în casă nouă

de A. P. Bănuț

În primăvara anului 1938, în pragul centenarului „Gazetei Transilvaniei”, Direcția ziarului mi-a cerut și mie un articol pentru numărul jubilar sorocit să apară în curând, dar care, constatăm cu multă durere, n'a mai apărut până în ziua de azi. Deși, apariția la timp a solemnului număr al bătrânei „Gazete” ar fi însemnat un moment rar în presa românească și desigur unic, în cea transilvană.

Cum însă biata „Gazetă”, săracă, izolată, aproape uitată de Românișmul întregit și prin sforțările ei, n'ar fi fost poate în stare să finanțeze singură acest costisitor număr festiv, — apariția lui la dată precisă și într'o haină bogată, ar fi trebuit transformată într'un fel de problemă de Stat. Presupunând însă că și'n 1938, greoiul nostru aparat de Stat ar fi continuat să fredoneze vechiul și

condamnabilul adagio al lui „lasă-mă să te las”, — în această împrejurare jalnică, intelectualitatea românească din întreaga țară ar fi fost oarecum datoare să-și însușească nobila mândrie de a-l implina și răspândi, în mii de exemplare, nu numai în toată România, ci chiar în străinătatea simpatizantă. Dacă credeți însă c'ar fi mai logic să-mi reduc pretenția în margini și mai înguste, voiui îndrăzni a spune că, poate floarea cărturării transilvane, ar fi fost cea obligată să aibă paterna grijă a editării și difuzării acestui număr excepțional.

Prilejul acestui unic jubileu de presă românească ar fi constituit o elocventă afirmare a mândriei noastre de rasă, a acelei distinse conștiințe naționale, ce se știe perfect integrată în latinătate. El ar fi furnizat străinătății obiective un puternic argument în plus,

# INSTANTANEE

## Balsamul uitării

Nu de mult, o revistă de peste ocean a lansat o circulară către cetitorii ei, rugând pe fiecare să spună, care e după părerea sa, binefacerea cea mai mare ce-a hărăzit-o Dumnezeu oamenilor.

Cred că nu va surprinde pe nimeni, când voi spune ca voturile cele mai multe le-a întrunit iubirea. Da, iubirea era socotită până și de practicii. Americani ca supremul bine al omenirii.

De-un număr considerabil de voturi s'a bucurat — după cum era și firesc — frumusețea. „Frumusețea e cea mai puternică arma contra oamenilor și-a sorții“, ziceau aceia ce se închinau la altarul ei.

În rândul al treilea a venit banul. Să fii bogat înseamnă să fii tare. Banul și din iad te scoate, etc. Cei ce gândeau așa, erau probabili săraci lipiți pământului.

Înțelepciunea încă a primit câteva voturi, dar mai puține. Să se mai găsească azi cineva care să voteze cu ea? Cei marginiți la nici un caz nu i-au dat votul, căci ar fi primit atunci destule.

Câțiva, mai puțini însă decât s'ar fi așteptat, au susținut că sănătatea e cel mai mare bine. De ești sănătos și poți munci, te îndestulești și cu mai puțin. Îți apar toate bune și frumoase.

Când n'ai sănătate poți avea tu comorile lumii și iubirii, și frumusețe ca tot nu ai nimic. Votanții aceștia — e ușor de ghicit — făcuseră în viața lor cunoștință cu doctorii și farmacia.

Dar numai atunci ști prețui sănătatea, când n'o mai ai.

E curios că s'au găsit câțiva inși, puțini, ce-i drept, care au susținut, că uitarea e cel mai prețios dar.

Uitarea un dar? O binefacere în lume? Uitarea? Dece? Doar o blestemăm de-atâtea ori. Cui nu i se întâmplă să-și uite ceva acasă și trebuie să se întoarcă din drum când are poate mai mare grabă? De câte ori nu lași din mână ploierul și-l uiți. Și totuși e o binefacere uitarea. Ce s'ar alege de noi oamenii, a căror viață e mai mult un lanț de dureri decât bucurii, dacă n'ar fi uitarea care să le ngroape, uitarea care să aștearnă vălul ei diafan peste ele? Îți moare o ființă dragă. O plângi o zi, o lună, un an, uitarea se apropie de tine cu pasul ei ușor și-ți svântă lacrimile. Iubim pe cineva, iubim adânc, dar fără nădejde și fără noroc; uitarea tinde mâna spre inima noastră, o atinge cu degetele-i reci și subțiri, iar inima adoarme.

Au dreptate Americanii. Ce s'ar face într'adevăr omul, dacă Dumnezeu nu i-ar fi dăruit acest balsam miraculos care vindecă orice rană.

Ecat. Pitiș

## La început de an școlar

Ion Berciu  
Directorul Muzeului Regional  
Alba-Iulia

Începutul anului școlar este prilej de chinuitoare îngrijorare, atât pentru lumea școlară, cât și pentru întreaga suflare românească, date fiind vremurile căinoase prin care trece toată omenirea.

Lipsuri mari, materii de studiu noi, dureri mute, așteptări înfrigate, vieța trepidantă și tragedii fără nume, programe, metode, apostolat...

Un sfinx oedipian stă în fața școlii și cere nemilos să i se dea răspunsul potrivit la enigmaticele sale întrebări, pentru cei mai mulți ucigătoare, tocmai prin simplitatea lor.

Se știe, roade veninoase dă școala rău înțeleasă, servită de preoți necredincioși și de unelte oarbe ale unei ideologii rău interpretate.

Părinții și copiii au putut să judece bine asupra unei stări de spirit nenorocite, care a contaminat suflete și a dezechilibrat multe minți.

Nimeni n'ar putea să judece încă, în toată cruzimea ei, tragedia școlii noastre românești, supusă de ani de zile unor continue operații, pe patul lui Procust, unor permanente imixtiuni și fluctuații, în toate privințele.

Reformatori ambițioși și sclavi ai unor principii străine de sufletul nostru s'au năpustit asupra școlii și i-au distrus tocmai elementul esențial în educație: *continuitatea în cele bune, verificate de experiența generațiilor trecute*. Molimile celorlalte — politica, lipsa de pregătire a dascălilor, societatea — au completat opera.

Nu mai este timp de pierdut. Să privim realitatea în față și să o înțelegem.

O națiune este ceea ce este școala sa, adică sanctuarul, unde se inițiază în tainele valorilor naționale și universale, viitoarele generații conducătoare ale destinului nostru.

Este disprețuit astăzi spiritul, ca valoare a geniului uman; sunt vremuri de prefaceri mari, în toate privințele; avem o societate, în care predomină „preoții hranei“ și cameleonii ideologiilor; soarta dascălilor de toate categoriile este amară și inferioară celorlalte categorii sociale, atât în privința retribuției, cât și a considerației; elevii sunt recrutați, în majoritate, dintre cei avuți, adică dintre cei care pot să plătească taxe, indiferent de zestrea lor morală și intelectuală; sunt semne de îndreptare, timide însă...

Mai trăiesc încă, părinți conștienți și educatori cu suflet aprins, idealști și apostoli care, cu inima, munca și credința lor, pot lupta cu toate greutățile și pot să învingă toate uriașele piedici.

În aceste momente hotărâtoare ale neamului nostru, la ei ne gândim, fie că sunt părinți trupești, fie că sunt părinți sufletești: *este clipa lor cea mai mare, cea mai importantă, să toarne în sufletele nevinovate cât mai mult din marele lor suflet, de-ar fi chiar să-l arză pe al lor pe altarul neamului.*

O singură poruncă de foc: *vindecarea și salvarea sufletului românesc, în ce are el mai înalt ca idee și mai nobil ca sentiment.*

### Din stânga și din dreapta Dintr'ale strănepoșilor lui Sem cefire

Cu ocazia unei inspecții la regimentul X, din garnizoana Y, generalul Z pune unui soldat țaran întrebarea:

— Soldat, pentru ce faci tu armată?

— Eu fac armată — trăiți! — ca să'nvăț mânuirea armelor.

— Și pentru ce trebuie să'nveți mânuirea armelor?

— Pentru ca, în caz de război, să-mi știu opăra țara.

— Bine.

Trecând apoi la altul, care era un târgoveț:

— Dar tu?

— Eu fac armată — trăiți! — pentru ca, învățând mânuirea armelor și a celor de lipsă apărării țării, în caz că ar fi atacată de vr'un dușman, să putem lăsa neștirbită moștenirea sfântă lăsată nouă de înaintașii noștri.

— Foarte bine.

În sfârșit, ochii i se opresc asupra unei figuri cu stigmatul unei obârșii asupra căreia nu încapă îndoială

— Ai putea să ne spui și tu, soldat:

Pentru ce trebuie să faci armată?

— Eu... eu... trăiți don general... eu trebuie să fac armată, fiindcă, să credeți don general, **contra mea a fost un denunț.**

S. Tamba

## PREDICI ÎN PUSTIU

### Profilaxie sufletească

După cum există o știință a profilaxiei fizice, prin întrebuintarea zilnică a dușurilor reci, ca să eviți răcelile, de ex., așa există desigur și o profilaxie sufletească. Cine n'a auzit de medicina preventivă, care câștigă mereu, și cu drept cuvânt, în importanță față de medicina curativă, căci corăspunde principiului vechiu de când e lumea: „*Mai bine să previi, decât să vindeci*“? Cu cât este, într'adevăr, mai ușor să eviți, prin respectarea legii respirației (a respira numai pe nas, și deseori, și adânc aer curat) tuberculoza pulmonară, decât a o vindeca odată intrată adânc în organism! Este chiar imposibil să te aperi contra microbului tuberculozei, fiindcă o singură expectorație de oțicos conține 7 miliarde de bacili, dar nu-ți pasă de ei, dacă corpul tău, respectând legile severe de igienă, fără tutun și fără băutura, este menținut mereu într'o perfectă stare de rezistență.

Tot așa și cu sufletul nostru. Este imposibil, ca în viața ta să nu te pândască și microbul tuberculozei, suferințele și nenorocirile. Doar vii pe lume deja cu tipătul durerii și sunt lasate de Marele Creator pentru a învăța de vreme diferența adesea de neobservat între bine și rău. Însă ele nu vor duce niciodată la catastrofă, dacă respectezi profilaxia sufletească. În ce constă această profilaxie?

Am văzut oameni necredincioși, — care nu voiau să știe de Dumnezeu și de biserică — făcându-și semnul crucii când dădea nenorocirea peste ei. Dar ce ar zice un prieten, pe care îl cauți numai când dai de bucluc și apoi iarăși uiți de el ani de zile?

*Carticelul cu Dumnezeu prin rugăciunea zilnică este cea mai bună profilaxie sufletească.* Rugăciunea are darul să-ți purifice gândurile, să-ți mărească nădejdea, să fi scris bun la Dumnezeu, ca nici odată să nu dea peste tine nenorociri mai mari, decât de așa natură ca să le poți suporta și să ieși din ele și mai curat, și mai oțelit.

Dacă cumva odată cu rugăciunea ți-ai făcut bunul obicei să citești în fiecare zi și o pagină din Cartea Sfântă și ți-a pătruns adânc în suflet unele din cele mai mari adevăruri ale Sf. Apostol Pavel:

„*Să nădăjduiești împotriva oricărei desnădejdi*“ să știi că ai obținut unele din cele mai mari câștiguri ale vieții tale asemănătoare cu zalele de fier ale cavalerilor medievali, care îi făcea imun, contra rănilor mortale. Și tu te vei întoarce teafăr din loviturile fără de sfârșit ale vieții și ale sorții și cunua unei bătrâneți, poate reci, dar senine, îți va încununa fruntea.

Dr. M. Suciu-Sibianu

pentru noblețea și trănicia noastră, dovadă unei Europe, așa de puțin informată despre noi, că, în ciuda tiraniei asupriri seculare, neamul nostru a răușit să-și creeze din propriile-i puteri, un sobru cotidian politic independent și să-l susțină fără întrerupere, timp de-un secol. Le-am fi arătat o operă politică serioasă și rezistentă, întemeiată de doi-trei mari Români, care nu numai c'au știut să înfrunte zilnic efectele dezastruoase ale unei grosolane opresiuni, ci au putut apăra, în cursul unui veac sbuciumat, exclusiv cu finul tăiuș al condeului lor ager, ceea ce teroarea, temnița și barbarele masacre metodice ale unei nefaste ocărnuiri turanice n'au putut desființa: limba, legea și ființa latină a națiunii românești din Transilvania și Banat.

Dar marea bucurie a acestui jubileu nu ne-a fost dată, la timp potrivit, și rara ocazie a afirmării noastre naționale a fost pierdută tocmai în

vremea, ce-o cerea mai imperios, decât oricare din epocele anterioare.

Deci n'am putut avea satisfacția înregistrării unui nou titlu de mândrie națională. În definitiv, el nu era atât al „Gazetei“, cât al Ardealului, respectiv al României, mai bine zis al latinității ființei noastre, pe care ne place s'o trâmbițăm mereu, prin răsunătoarea alamă festivă a unui inutil orgoliu și nu prin calme fapte de notorietate, menite s'o concretizeze și evidentieze prietenilor și inamicilor.

Maruntul guvern al vremii, preocupat ziua și noaptea de „marile interese naționale“, a cărui mioapă politică externă era însă nu numai în vădit desaccord cu pretensele „mari interese de Stat“, ci în inconștiența sa criminală, el activa deadreptul împotriva „intereselor“.

Nu mai puțin vinovați se constată a fi fost, cei care aserviseră vechea și nobila Gazetă, ajunsă la ananghie, obscurelor

nevoi politice. Însfârșit, ce-am mai putea zice? Toți conducătorii politici, mari sau mici, ai anului 1938, desinteresându-se total de „Gazetă“, au lăsat ca valul obscurității să înghită uncul moment luminos, ce ne putea aduce fructuoasă recunoștință a unei străinătăți, lămurită din bună vreme asupra ființei noastre, a luptei din trecut și-a drepturilor imprescriptibile, din prezent.

Deci înc'odată, nenorocita „dimensiune slavă“, a trifurcatei noastre compoziții psihice, a isbutit să zădărnicească categoricul triumf moral al latinității, adânc înfiptă în eul nostru, dar care latinitate, conștientă și demnă, a știut lupta timp de-un secol pentru afirmarea ființei sale, prin gloriosul ziar al lui Gheorghe Barițiu și-al Mureșenilor.

Dacă-mi mai aduc bine aminte, la sfârșitul articolușului trimis pentru numărul jubilar, interveneam către con-

ducătorii de-atunci ai neamului rugându-i să facă totul pentru a repune „Gazeta“ în demna ei situație din trecut și în rolul de seamă, ce revine pe drept cuvânt, întâiului cotidian politic național ce-a răușit să împlinească „per fas et nefas“ un veac de zbuciumată viață, — și-i rugam să caute a asigura existența materială și apariția zilnică a acestui vechiu și atât de valoros organ de publicitate al Transilvaniei.

Îți poți deci închipui, Domnule profesor Colan, cât mă simt de fericit putând lua știre despre aranjamentul temeinic, onorabil și desinteresat, menit să salveze definitiv „Gazeta“ din mări sectare politicianiste, ce-o unghiuriseră în fundătura sufocantei strămtori financiare ce-i pregătea, lent dar cert, un dureros și nedemn sfârșit.

Țin să felicit din toată inima mănușchiul de oameni voinici, ce-au smuls-o cu energie din mlaștina politicianistă în care se cufundase, redând-o



# Cădelnițe și tămâie

Continuare din pagina 1-a

Eroilor tămâiați?

Nu! Dovadă că din mulțimea lor de altădată, azi n'a mai rămas în vârful piramidei niciunul. Mai mult: ori ce încercare a vreunui de a-și ridica înțeleptu-i cap, se isbește de un vetto unanim.

Nouă?

Răspunsul l-ar putea da un plebiscit, cu votul secret sau pe față, indiferent cum. Anticipăm rezultatul printr'un sută la sută NU!

Atunci?

\*

Să luăm, acuma, ziarele noastre, presa, cum se zice. Am răsfoit paginile colecției unui ziar, cu ani în urmă. Aceeași cădelnițe în fața mai marilor zilei, în 1930, 1935, 1938, 1940 până la lichidare și, foarte semnificativ, același ton până azi. Printr'o dialectică proprie, printr'o abilită așezare de lentile în fața obiectivului, gazeta cu pricina a aprins tămâie în fața tuturor, după crit. rii care n'au nimic aface cu demnitățile omenească și în flagrantă contradicție cu rostul de îndrumător al unui ziar. Dacă am fixa pe două coloane sentințele, epitetele, laudele, atitudinile acelui ziar din ultimii zece ani, nimeni n'ar avea nevoie de altă exemplificare a ceea ce se numește *prostituire a scrisului*.

Și iarăși întrebăm: Cui prodest?

Cui folosește?

Țării nu, cetitorilor nu, conducătorilor nu.

Ziarului respectiv? Da, dacă scopul conducătorilor unui ziar este să exploateze prostia tuturor, vanitatea câtorva și talentele celor ce se pot vinde, spre a aduna milioane *pro usu proprio*.

Atunci?

\*

Tot în acei ani ne-a fost dat să vedem o serie întregă de oameni, împinși spre rosturi de conducere și susținuți acolo prin cea mai desmățată reclamă. Orice banalitate, rostită de vreunul din a-

ceștia la interminabilele banchete, regisate din ordin și plătite din averi a căror proveniență n'ar fi putut fi justificată, apăreau în manșetele ziarelor, și impuse drept îndreptar pentru nația care de-abia își trăgea sufletul de multul bine ce-o pâlise.

Unde ni-s toate aceste Excelelențe? Câte din ele își varsă azi sângele albastru ca să rodească din plin câmpiile pustiite ale Basarabiei?

Cum de n'au priceput nici ele că gloria nu se naște „pe stradă și la ușa cafenelii”? Că primind să fie cădelnițați, valoarea lor nu creștea prin aceasta?

\*

S'a încercat schimbarea structurală a țării prin creierea de diferite instituții, despre a căror binefacere au leșinat mulți, și în presă, și în volume, și în broșuri, și în afișe și, mai ales, în discursuri.

Copiii nu se mai numeau copii, cum îi lăsase Dumnezeu, ci străjeri; oamenii nu se mai numeau oameni, ci frontişti, iar cultură nu se mai putea închipui decât printr'un anumit serviciu (SS), un fel de supra-stat. Pentru tămâierea acestor instituții și a preoților lor, s'au confecționat cădelnițe speciale, iar oamenii anume tocmiți, cu aiere grave, oficiau și în năcăjitul cătun, și în „pavoazatul” municipiu. Ni se umflaseră palmele de aplauze la diferitele „demonstrații” menite să infățișeze „progresele” prin educația „cea nouă”.

Și, vorba lui Caragiale, pardon că întreb: Unde sunt toate aceste năzdrăvăniile oficiale, care au grăbit prăvălirea spre acel îndoliat 1940?

\*

Am scris toate acestea după ce am recitat cartea lui Carlyle despre Eroii. Și din scrisul adânc gândit al omului din Nord, a izvorât învățătura trainică, îndreptar de viață:

Tămâia cădelnițelor noastre nu va arde decât în fața altarelor neamului.

# Realizări românești

Continuare din pag. 1

marea acestor biserici de către particulari cu aprobarea tacită sau expresă a autorităților.

Considerațiilor făcute de mine, sub titlul „*Lupta noastră culturală*” în nr. 56 al Gazetei Transilvaniei, voi adăuga astăzi date precise din județele Mureș și Satu-Mare privind realizările din ultimii 22 ani.

În jud. Mureș, în afară de monumentală clădire: *Palatul Administrativ* în valoare de douăzeci milioane lei, realizați exclusiv din excedentele bugetare, s'au ridicat: un *Cămin pentru ucenici*, cu 3 etaje, în valoare de 18.897.000 lei, *Casa Asigurărilor Sociale, Stadionul Sportiv* în valoare de 10.000.000 lei, cum și două biserici *Catebrale*, adevărate monumente de arhitectură și pictură, în valoare de 30.000.000 lei. Contribuția orașului și județului la aceste două biserici nu ajunge proporția procentuală a veniturilor bugetare proporționale cu numărul locuitorilor români din oraș și județ. Județul Mureș are o proporție de 48% Români față de 42% Unguri, iar orașul Tg. Mureș la o populație totală de 38.000 locuitori avea 15.000 Români față de 22.000 Evreomaghiari. În județ s'au construit din nou următoarele biserici: Ernei, din contribuțiile Asoc. „Astra” și Liceul „Tudor Vladimirescu” din Tg. Jiu; Periș (contribuția credincioșilor desnaționalizați); Lueri, Deda-Bistra, Maiorești, Idicel Pădure, Toplița, (două), Bilbor, Corbu, Lunca, Frunzeni, Crăești, Urmiș, Sîncăi-Fănațe, Mădăraș-Fănațe. Sântu, Mureșeni, Ibănești-Pădure, Șerbeni, Mura Mică, Laurenți, Pogăceaua cătun, Icelandul Mare, toate comune curat românești. În comunele: Ceuaș, Chinari, Tirinoara, Nicoleşti, Sărățeni, Teaca, Troița, Ogari, Miercurea Niraj, Band, Breaza, Curteni, Pănet, din donațiile Soc. „ASTRA” și colecte publice, iar în Sovata Băi s'au clădit două juvaere de arhitectură de către Mitropolia Blajului și Episcopia Ortodoxă a Clujului, cu sprijinul Soc. Balneare curat românești, care le-a dăruit terenul și materialul de construcție necesar.

Nu se poate vorbi de nicio comună din acest județ, care să nu fi făcut reparații de zeci de mii pentru bisericile sale, fără a primi ajutor nici dela județ și nici dela stat, care avea de îndeplinit alte lucrări obștești. Școli primare de stat noi s'au clădit 51 în județ, pe lângă reparațiile și transformările vechilor școli confesionale. Dintre aceste clădiri în comunele Teaca, Petelea, Nasna, Deda, Stănceni, Maiorești, Reghin și Tg. Mureș, școlile au fost prevăzute cu săli pentru spectacole și băi populare. S'au clădit edificii administrative și case culturale în 25 comune. S'au clădit apoi 2 spitale noi în orașele: Tg. Mureș și Reghin. Acest din urmă un adevărat Sanator modern, ridicat din dărnicia și truda unui singur om. S'au clădit dispensare și ambulanțe policlinice în 9 comune, înzestrate cu cele mai moderne instalații igienice și locuințe pentru medici. În afară de acestea în orașul Reghin s'a clădit un gimnaziu de băieți și un splendid Palat Cultural cu restaurant și baie publică. S'au deschis și terminat

noi șosele județene în lungime de peste 100 km. și în valoare de multe zeci de milioane, în partea curat românească a județului: în Câmpie, de care nimeni n'a avut grije atâtea sute de ani. S'au construit poduri de beton și fier, s'au îndiguit țărmurile râului Niraj în partea locuită de Săcui, s'au drenat și îndiguit albiile unor pâraie, care distrugau bunurile și recolta locuitorilor an de an, în valoare de alte multe milioane.

Iată și realizările din județul dela frontiera de Vest, Satu-Mare, cu o populație de 60,5% Români față de 25,02% Unguri.

Palatul Administrativ în valoare de 14.993.318 lei. Bisericele gr. cat. și ort. din Satu Mare, cea dintâi în valoare de 10.000.000 lei, ridicată exclusiv din dania credincioșilor, ca și bisericile monumentale din Arded, Ardasut Hideaga, Călinești și Colonia Gelu, pe lângă alte 25 biserici nou construite.

S'au reparat 40 biserici și sunt în construcție alte 15. Contribuția județului, orașului și statului abia reprezintă 10% din valoarea clădirilor, restul fiind ofranda credincioșilor. Ca și la Mureș, și în acest județ au fost ajutate și 18 biserici minoritare (Rom. cat. și Ev. Ref.) care, la această atitudine frățească, au răspuns prin cea mai urită calomnie, denunțând pe Români prin contele Ștefan Bethlen, că ar fi închis bisericile minoritare, încât la 16 Februarie 1937 *Ducesa Lady Athol* și-a exprimat indignarea față de aceste calomnii pe care le-a controlat personal, și regretul ei pentru lipsa de propagandă românească.

Școli noi s'au construit 31, neterminate sunt 17, reparate 39, completate 20. Clădiri publice (Primării, Case parohiale și notariale) 48, în construcție 6, reînnoite 43. Case naționale terminate 5, în construcție 4.

S'au clădit dispensare comunale în: Negrești, Seini, Baia Sprie, Turț, Mireșul Mare, Sacăleşeni, Tarla Mare, Tătărești, Berința, Călinești, Bănești și Batarci.

Indiguituri și canalizări s'au făcut în valoare de 5,825,145 lei. Deschidere de șosele noi în valoare de 40.000.000 lei.

Iată numai în trăsături sumare munca de civilizație depusă în atâtea construcții, pe lângă modernizarea și susținerea întregii vieți administrative și economice a sutelor de comune.

Acestea sunt faptele, care cumpănesc în favorul celor ce au fost încetușăți sute de ani de „civilizația și cultura milenară” a unui neam, care i-a ținut în întuneric, ca să nu vadă.

Unde se încearcă sufocarea graiului strămoșesc, vorbesc-azi de vrednicia neamului nostru toate realizările românești, ca să se plinească vorba sfântă:

*De vom tăcea noi, pietrele vor vorbi!*

Citiți cel mai vechiu ziar

**Gazeta Transilvaniei**

**ROMÂNIE!**  
**ȚI-AR FI LUAT TOT**  
**AI SALVAT TOT**  
**SUBSCRIE MĂCAR O PARTE LA**  
**IMPROMUTUL TOTALEI REINTREGIRI**

neamului și așezând-o, cu toate exigențele sale, în sânul ocrotitor al „Astrei Brașovene”, încununându-i veterana frunte cu luminosul nimb de odinioară și fixându-i temelii trainice de existență și continuitate.

Dar ceace se mai cere relevat, cu deosebire cinstire, este elanul românesc ce-a grăbit să grupeze în jurul bătrânului ziar o tânăra și entuziastă falangă de publiciști de seamă, ale căror devotate servesc cu dragoste și cald patriotism, una din cele mai nobile cauze ale neamului nostru.

Când înregistrez însă, cu atâta bucurie, elanul tineresc, nu uit să aduc tributul recunoștinței noastre vechilor și valoroșilor colaboratori, reveniți și ei la bătrâna vatră a tânărilor lor entuziasm național de ieri.

Firește, despre o redacție înnoită, a cărei organizație internă n'o cunoști cu precizie, nu-ți da mâna să scrii, fără să micșorezi poate merite reale,

să superi oameni care, pe nevăzute și neștiute, își fac zilnic cea mai scumpă datorie patriotică; sau chiar să nedreptățești personalități marcante, a căror sistematică contribuție adusă ziarului, le poate furniza titlul unei legitime mândrii.

De aceea, tot ce-și permite a sublinia azi din extrema graniță de Vest a țării, un fost colaborator intern, de acum treizeci de ani, al „Gazetei”, nu înseamnă decât simpla traducere în elogiu, a sentimentelor de adâncă mulțumire, ce le încearcă sufletul său de câte-ori urmărește scrisul sobru, dar bogat în idei și forme, al actualilor colaboratori ai „Gazetei”, renăscută și adaptată nevoilor țării, pornită de-acum spre-o nouă prosperare și înflorire.

Voiu remarca dar, „per summos apices”, pe redactorii, publiciștii și profesorii grupați în jurul „Gazetei” — un buchet armonios și totuși plin de varietate în forme și culori. Domnii:

I. Colan, I. Bozdog, V. Branisce, N. Baboie, C. Mușlea, poeta E. Pitiș, I. Berciu, I. Ol. Ștefanovici, H. Teculescu, Șt. Manciulea sau Gh. Dragoș — toți valori intelectuale și morale apreciate de toată lumea românească, unele de mult trecute în registrele noastre culturale științifice sau literare. Să nu uit însă pe autorii acelor cuprinzătoare și frumoase cronice de războiu și-a amintirilor din trecutul războiului mondial, dnii M. Mateescu și A. Boldor.

Printre vrednicii susținători ai reinviatei „Gazetei” mai găsesc atâția buni prieteni de odinioară, ei continuând să trăiască în mintea mea, în lumina și prospețimea Brașovului însoțit al fine-rețelor noastre, deși știu, că pe toți i-a albit neaua anilor. Iată pe vechiul „Astrist” și om de bine, Doctorul Căliman; pe fostul luptător pentru Unire, Doctorul P. Nistor; pe neostenitul propagandist de-o optimă factură, Doctorul Suci-Sibianu; pe părintele - profesor

Sterie Stinghe, îndrăgostitul de comorile ascunse, religioase sau naționale, ale istoricului oraș de sub poalele bătrânei Tâmpa.

Intre talentații publiciști, ale căror nume m'am onorat până acuma pomnindu-le, face o figură remarcabilă, fiul marelui director al „Gazetei” antebelice, distinsul istoric și asiduu cercetător al zbuciumatului nostru trecut, Dl Aurel A. Mureșeanu, ale cărui variate, substanțiale și mereu actuale studii, formează cea mai reconfortantă și utilă hrană sufletească pe seama Românilor de pretutindeni, — adevărate lecții academice de istorie națională, atât de necesară tuturor, în timpul acesta de mare prefacere a Românismului, apucat pe făgașul înnoirii totale.

Remarc încă, plin de respectuoasă dragoste, pe dinstinsul dascăl și scriitor, pe amicul Ax. Banciu, ale cărui repetate îndrumări spre o mai corectă și mai românească mânăuire a limbii no-

## AGRICOLE

## Recoltarea

## semințelor de legume

Semințele de legume fiind atât de scumpe, mulți agricultori au fost ispitiți să facă culturi de legume în vederea comerțului de semințe, însă n'au isbutit, deoarece multe din ele cum sunt: conopida, varza, ardeiul, cer ingrijiri multe pe care nu toți le cunosc.

Alegerea plantelor pentru sămânță trebuie să se facă în fiecare an, oprind plantele cu următoarele însușiri: 1) producție cât mai mare; 2) calitate cât mai bună; 3) coacere timpurie; 4) să îndure cât mai mult la atacul boalelor insectelor; 5) și să se păstreze cât mai bine și mai mult timp.

Nu toate legumele produc semințe în anul semănării. Unele, cum sunt mazărea, fasolea, pătlăgelele roșii și vi-nete, ardeii, castraveții, dovleceii, bamele, pepenii galbeni și verzi, produc sămânța în primul an; varza, ceapa, morcovii, țelina și altele fac sămânță în al doilea an.

Pentru legumele anuale se seamănă răzoare separate cât mai de timpuriu, din care vom smulge plantele pipernicite și atacate. Rodul celor din tîi flori este cel mai bun pentru strînsul semințelor. Timpul când o sămânță este coaptă se cunoaște după culoarea tulpinelor și a semințelor. La unele legume semințele se scutură ușor; ele se vor recolta înainte de coacerea deplină.

După recoltare plantele se leagă în mănunchiuri și se pun la uscat, dar nu direct la soare. Scoaterea semințelor se face prin batere sau frecare în mâini. Se alege apoi cea sănătoasă, fie prin vânturare, fie prin spălare cu apă. După spălare sămânța se usucă la umbră și apoi se pune în săculețe care se păstrează în locuri uscate și ferite de șoareci.

La plantele, care fac semințe în al doilea an, alegerea plantelor se face în toamnă și se păstrează după felul lor: morcovii, țelina, păstămacul, pătrunjelul de rădăcini, sfecla roșie, îngropate în nisip, în pivniță sau afară în silozuri; ceapa și usturoiul se păstrează legate în funii. Varza și prazul e bine să se sădească din toamnă, bine mușuroiate, căci păstrate în pivniță intră primăvara prea de timpuriu în vegetație.

Primăvara le sădim în parcele separate, la distanțe destul de mari, pentru ca să se desvolte cât mai bine și să dea cât mai multă sămânță. Plantele pipernicite, precum și cele atacate, trebuiesc înlăturate încă dela început, pentru a nu scădea calitatea cât și cantitatea semințelor obținute și a contribui la răspândirea boalelor.

Când s'a copt bine sămânța, smulgem plantele pe care le legăm mănunchiuri și scoatem sămânța, fie prin batere, fie prin frecare în palmă. Se pune apoi în săculețe și să păstrează în locuri ferite de umezeală, șoareci și insecte.

stre, par a avea și ele soarta strigărilor în pustie. Mai cred apoi că, la fel cu mine s'ar bucurat și alți cetitori, de evocări cât mai dese, de siluete sau fapte de seamă din trecutul nostru muzical și cultural, iscalite de condeiul atât de competent al prețuitului meu prieten Tiberiu Brediceanu, cum ar face de-asemenea bine, să nu-și uite de noi, nici distinsa sa soție, D-na Eugenia Brediceanu.

Pentru a mîntui însă un articol ce-a luat dimensiuni neprevăzute, îmi mai țin de plăcută datorie a menționa pe amabila autoare a articolașelor de pedagogie infantilă, amică din tinerețe și entuziastă tovarășe de sfortări culturale în jurul „Fondului de teatru“ de ieri, Dna Maria Popescu-Bogdan, sora strălucitei serii de Bogdani: Ion, Duică, Dr. Ștefan, Alexandru și-a venerabilei matroane, ce deplănge acum în adîncă jale, pe ilustrul mort al neamului românesc, Dna Catinca N. Iorga.

Incorrigibil iubitor de frumos au-

## Andreiu Bârseanu

de Prof Nicolae Bârsan

La 19 August 1941 s'au împlinit 19 ani de când Andreiu Bârseanu, omul de bine al tuturor. și-a dat obștescul sfârșit. În dimineața acestei zile sunetul clopoteilor răspânda vestea tristă. Umbra aripilor morții a căzut asupra lui și chinurile au luat sfârșit. S'a stins ca o lumină ce arde toată viața cu aceeași intensitate și împrăștiie aceeași mireasmă. Un vaer lung de durere a străbătut atunci inima fiecărui Român, căci ne părăsea un stâlp al consolidării naționale și al realizărilor culturale.

Fiu al Dărstelor-Brașovului, născut în anul 1858, este coborîtor al unei vechi familii de vrednici slujitori ai Altarului. În setea lui după lumina cărții a apucat drumul Brașovului, iar mai târziu al Vienei și al Münchenului, înfiripându-și primele avânturi, de unde s'a in-

tors cu o putere uimitoare de muncă și cu un isvor nesecat de forțe pentru realizări. Datorită marilor calități înăscute, priceperii, chibzuinței și râvnii, s'a legat sufletește de școală, în care nici o jertfă nu i se părea prea mare. Aci a muncit el cu aviditatea omului nemulțumit de cât făcea. Aduna cărți și documente din trecutului glorios al neamului, dându-ne singur sau în colaborare lucrări, culegeri din popor, manuale de școală, etc., necesare oricărui cercetător al trecutului. A crescut o falangă de tineri studioși, care îi păstrează o recunoștință amintire, ca unui părinte, binevoitor și care, mai târziu, au revărsat binefacerile răstigate din duhul creștinesc și național al dascălului lor asupra poporului nostru.

În momentele hotărîtoare pentru viața poporului omul a trăit intens aspirațiile neamului.

Darurile lui au fost multe și ca sprijinitor al tuturor inițiativelor de însemnătate națională și culturală.

A slujit Biserica, fiind și membru al Consistoriului Mitropolitan

din Sibiu; a slujit literatura și știința, fiind ales membru al Academiei Române, în anul 1907, după moartea lui Iosif Vuican; a fost președinte al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, „Astra“, la anul 1911, urmînd lui Iosif Sterca Șuluțiu. A înțeles că înălțarea culturală e legată de dezvoltarea economică și astfel a fost membru și al unor așezăminte financiare.

A trăit o viață cinstită și exemplară. Puterea cărții și a luminii îl stăpîneau. Invățătura și conferințele lui aveau pecete cerească.

Batrâna Asociațiune „Astra“ era considerată de el ca un reazim neînfrînat al naționalității românești. Prin ea a dus la bun sfârșit, pe lângă lupta de culturalizare a poporului, și opera națională și socială. A scos în evidență adevăratele comori spirituale ale neamului nostru, ce rămân ca o lumină și sentință neclintită a sentimentului național al timpului. Așa socotea A. Bârseanu „Astra“, care și-a făcut din lupta pentru destinul neamului scopul existenței ei.

Numele lui va rămînea pururea legat de aceste binefaceri spirituale, așa cum nu va putea fi despărțit nici când de inspirațiile nobile ale poeziilor lui, care au prefăcut sufletele noastre în lăcaș de luptă națională.

Din inima sa au izbucnit, ca un iureș nestăvilit, imnurile: „Pe-al nostru stărg e scris imire“, „Trei culori“, iar răsunetul lor ne îndreaptă azi, mai mult ca oricînd, către idealul național, liman izbăvitor al neamului.

Iată de ce ni se impune, ca model de viață națională și creștină, această duioasă răscolire a amintirii lui Andreiu Bârseanu.

El va viețui în inimile tuturor prin virtuțile și înțelepciunea lui.

În fața momîntului ce se află în Cimitirul din Groaverii Brașovului să ne plecăm genunchii și să cunoaștem pilda cea mai frumoasă pe care o poate da un om.



## Oameni și aripi

## Avioane

## în picaj

de Ing. Ion Negutz

## Avionul

Avioanele pentru atacul în picaj sunt monoplane cu aripa jos, sau biplane, pentru unul sau doi piloți, cu unul sau două motoare. Construcția este complet metalică.

Bomba pentru atacul în picaj este fixată cu un suport special pe partea inferioară a corpului avionului, între suportii terenului ne aterisaj.

Această bombă poate fi de 100, 250, 500 sau 800 de kg., după obiectivul care trebuie atins.

De exemplu pentru atacarea unui vas de război, a unei fortificații în beton sau a unei uzine de armament, este nevoie de bombe de callbrul cel mai mare, iar pentru atacarea de convoae de trupe, tancuri, etc. este nevoie de bombe mult mai mici.

Cu cât viteza de sbor a avioanelor de luptă este mai mare, cu atât crește și viteza sborului în picaj; și pentru că o viteză prea mare periclitează viața pilotului: și șansa de reușită a atacului, s'a căutat a se micșora această viteză.

Acest lucru s'a realizat prin construcția unor dispozitive, așa zisele frâne aeriene, care reduc viteza sborului în picaj la 300—500 km. pe oră.

Prin această limitare a vitezei, s'a micșorat pericolul pentru sănătatea pilotului și s'a mărit posibilitatea de atingere a obiectivului, deoarece pilotul poate acum să se apropie mai mult de obiectiv și să țintească cu o mai mare siguranță.

Avioanele cu două motoare au mai multe bombe și afară de aceasta mai posedă și mitraliere de calibru mare, pentru atacul avioanelor pe aerodromuri, trupelor motorizate pe șosele și convoaielor de vase comerciale, etc.

## Atacul în picaj

Atacul propriu zis se face în felul următor:

Avionul, înarmat cu bombe, urcă la înălțimi mari și zboară pe cât posibil deasupra norilor, iar la apropierea de obiectivul care trebuie atacat scoboară prin nori până la o înălțime de două sau trei mii de metri și redresează din nou aparatul.

Dacă dela această înălțime poate să vizeze bine obiectivul, atunci intră din nou în sborul în picaj și zboară astfel până la o înălțime de 500—600 metri, ținînd continuu obiectivul în vizorul de ochire.

Când a atins distanța necesară față de obiectiv, atunci cu o apăsare pe un buton se declanșează bomba, iar pilotul redresează avionul și își reia sborul dictat de împrejurări, adică astfel încît să se sustragă cât mai repede posibil din focul antiaerian, care pe un vapor de război poate fi foarte puternic. Această distanță de 500—600 de metri de obiectiv, e necesară pentru redresarea avionului, care are o viteză de sbor foarte mare.

Acum însă, după introducerea frânelor aeriene menționată mai sus, s'a micșorat viteza de sbor și deci redresarea se poate face la o distanță mult mai mică, de 200—300 metri, ceea ce a mărit foarte mult siguranța de atingere a obiectivului, în special pentru obiectivele mai mici de pe sol.

Avioanele pentru atacul în picaj nu au o rază de acțiune prea mare și nici nu prea au armament defensiv, așa că trebuie escortate de avioane de vânătoare, pentru a fi apărate de avioanele de vânătoare inamice.

Rezultatele unui atac aerian în picaj sunt așa de dezastruoase pentru obiectivele vizate, încît avioanele în picaj au devenit arma cea mai temută din războiul actual; temută nu numai de către trupele care se găsesc în fortificațiile cele mai întărite, dar și de către coloanțele motorizate sau de trupele infanterie, căci un atac în picaj, cu mitraliere de calibru mare și mic, dezorganizează complet orice coloană.

## DIN LUMEA LARGĂ

## O barză pune în acțiune sirena de alarmă

Lucruri ciudate se întîmplă în acest război. După ce recent un trăznet a pus în acțiune o sirena de alarmă într'un oraș italian, a lăm acum că în portul Bone din Alger a avut loc zilele acestea o alarmă anti-aeriană de mai multe ore, fără ca să se poată constata motivul. Când autoritățile s'au convins că nu e nici un pericol și populația a ieșit din adăposturi, s'a constatat că o barză, care se lovește de un fir electric, a provocat un scurt circuit, punînd astfel în acțiune sirena de alarmă.

## Descoperirea unui diamant de 8.780 carate

(ESS).— După cum se anunță din Rio de Janeiro, s'a găsit un diamant de 8 780 carate, avînd o valoare de 100.000 contos, adică aproximativ 700.000.000 lei.

tentic, voiu încheia cu un nume scump literaturii noastre, cu distinsa și nerăplătită poetă a Ardealului, Ecaterina Pitiș, căreia îi transmit omagiile sincere, pentru fiorii estetici ce ni-i dă fiecare perlă literară ce-o scrie; pentru delicata și adanca simțire și-acel suflu diafan de esență totuși pur-umană, ce-l iradiază fiecare vers, așternut pe hîrtie de această suavă scriitoare.

## Notă

Dela data de când d. A. P. Eănuț și-a scris articolul, și alte nume au cinstit coloanele „Gazei“. Într'o zi le vom înșira pe toate — zid'tori conștienți ai „casei noi“ despre care așa de frumos știe să vorbească d. A. P. Eănuț — introducînd noutatea Bibliografiei la ziar, ce se va publica în ultimul număr al fiecărui an, ca supliment bibliografic N. R.

## Citiți

Gazeta Transilvaniei



# CĂRTI ȘI REVISTE

G. POPA-LISSEANU: *Originea Secuilor și secuizarea Românilor.* București 1941.

Intr-o elegantă broșură de 160 pagini, apărută în editura Societății „Transilvania” din București (atelierele „Bucovina” I. E. Torouțiu), d-l G. Popa-Lisseanu ne prezintă, în mod sintetic, rezultatul cercetărilor d-sale asupra problemei atât de importante și atât de actuale a originii Secuilor și a raporturilor lor cu masa cea mare a poporului românesc.

Faptul desnaționalizării Românilor din regiunile secuiești a fost recunoscut nu numai de unii geografi și statisticieni vechi ai Transilvaniei, dar chiar de oficialitatea maghiară, prin voluminoasa lucrare asupra „Raselor din Ungaria”, publicată la 1902 de Paul Balogh, sub auspiciile guvernului maghiar, în care se recunoaște maghiarizarea completă, în mai puțin de 50 de ani, a circa 200 de comune mixte maghiaro-române, din județele Ciuc, Treiscaune, Odorheiu și Mureș.

Pe temeiul recensămintelor bisericii unite din Transilvania și a celor oficiale austriace din anii 1733, 1750 și 1760, a recensămintelor din veacul trecut și a ultimului recensământ maghiar dela 1910, autorul a reușit să stabilească pentru aproape fiecare comună a regiunilor secuiești, pierderile suferite de Români în decurs de două veacuri și care sunt „nu numai impresionante”, ci deosebit de „dezastruoase”.

„Comune întregi — scrie d-l G. Popa-Lisseanu — în care statisticele de astăzi nu mai înregistrează niciun Român, au fost secuizate într-un timp de mai puțin de 170 de ani... Peste tot s-au pierdut în ținutul secuiesc 144 sate, alte 144 aproape pierdute și numai în 107 creșterea populației române este normală”. Pe când în secolul al 18-lea Românii formau 30% din întreaga populație, numărul lor a scăzut astăzi la 5%.

Pentru epoca de dinaintea veacului al 18-lea ne lipsesc datele statistice, dar, având în vedere vehemente persecuții religioase îndreptate împotriva Românilor mai ales de principii calvini ai Transilvaniei, autorul conchide cu drept că situația numerică a Românilor a trebuit să fie și mai favorabilă în trecutul îndepărtat. Aceasta o dovedesc, de altfel, și urmele vechii organizații administrative românești, păstrate în documente. „Sunt cnezatele sau „chinezatele” românești dela Vlăhița și Brețcu. Din diploma dela 1426 a puternicului rege al Ungariei și împărat al Germaniei Sigismund de Luxemburg reiese că Românii de sub autoritatea chinezului Ion dela Brețcu se bucurau de oarecare autonomie și că îndeplineau încă de „mai de mult” sarcina apărării granițelor. Și câte urme ale acestei străvechi organizații românești nu se vor fi pierdut din cauza vrăjmășiei timpurilor. Rezistența Românilor fu slăbită nu numai prin persecuțiile religioase și politice, ci și prin „desnaționalizarea nobilimii lor”.

În urma acestor constatări, bazate „pe realitatea faptelor”, autorul ajunge

Pentru obținerea unui și mai mare efect, Germanii întrebunțază la avioanele în picaj și niște sirene care fac în timpul sborului un șgomot atât de infernal, încât au un efect dezastruos asupra moralității trupelor și multe victorii germane din războiul contra Franței se datoresc în mare măsură acestui efect demoralizator al atacurilor în picaj.

Cu toate că încercările acestor avioane și a atacului în picaj s-au reluat în același timp aproape în toate țările, totuși numai Germania a recunoscut la timp importanța foarte mare a acestei arme și deaceia a realizat cele mai bune avioane pentru atacul în picaj.

Numele sub care sunt cunoscute aceste avioane este „Stuka”, ceea ce este prescurtarea cuvântului german „Sturzkampflugzeuge”; adică avion de luptă în picaj.

Cele mai renumite avioane în picaj sunt cele germane: Junkers 87, Junkers 88 și Henschel, iar cele englezești Blackburn „Skua”.

la convingerea că „blocul secuiesc este o născocire a timpurilor moderne, având de scop de a face să se creadă în existența unei mari forțe secuiești în mijlocul Românilor”. Căci „după cum nu se găsește în întreg Ardealul un singur sat populat exclusiv de Sași, de asemenea nu se află un singur sat curat secuiesc. Iar dacă statistica „oficială” ungurească ne arată anumite sate locuite exclusiv de Secui, „aceasta se datorește unei concepții stranii, caracteristică statisticilor ungurești”.

În partea introductivă, istorică, autorul dezvoltă problema originii Secuilor, trecând în revistă numeroasele și variatele păreri ale istoricilor, începând cu originea „hunică”, susținută și de unii istorici maghiari de astăzi și până la originea „germană” (gepidă), susținută de răposatul prelat și istoric dela Oradea. I. Karácsonyi. D-sa se alătură părerii care susține colonizarea Secuilor în Transilvania în veacul al 11-lea. Cu toate că această colonizare este, cel puțin în parte, probabilă, totuși ea a putut da în Transilvania — și aceasta este părerea noastră — peste rămășițe avare. Autorul nu exclude înghiițirea de către Secui a unei părți a Peceneگو-Cumanilor, pe care documentele îi amintesc în Transilvania, sub numele de „Bissenii” în veacul al 13-lea. Noi credem a fi găsit dovada acestui fapt în însăși înfățișarea cumană a unor nume de familii și localități secuiești, ca Beldi, Uzon (Ozun), pe care le găsim și la cpeteniile cumanice ale cronicei rusești a lui „Nestor”.

Fără îndoială că afirmațiunea cronicei lui Simon de Keza că „Secuții așezați împreună cu Românii (Blachii) între munții dela hotare și amestecați cu aceștia, întrebunțază, după cum se spune, literile lor”, este bazată pe realitatea timpului său, adică a veacului al 13-lea în care a scris, independent de tradiția relatată de el despre originea „hunică” a Secuilor.

Dar importanța elementului românesc din regiunile ocupate de Secui o dovedește și influența puternică a acestuia, nu numai asupra limbii lor care a împrumutat foarte multe cuvinte românești, ci și asupra îmbrăcămintei, a jocurilor (dansurilor), a artei muzicale și a artei lor decorative și plastice. Deodată cu îmbrăcămintea Secuilor a împrumutat dela Români și numirile de „glugă, cușmă, traistă, ștergar, cojoc, opincă, catrință”, etc. „Și Secuilor are Bătuta și Călușorul, iar în textul Iroziilor dela Crăciun cuvintele ungurești sunt amestecate cu cele românești”.

Așa zisa „poartă secuiescă”, care nu se găsește nicăiri la Unguri, „este foarte răspândită printre Români” și se întâlnește și în județele Vâlcea și Gorj. Iar despre capela lui Isus dela Odorheiu însuși ultrașovoiștilui istoric săcuiesc Blaziu Orban recunoștea că este „de origine românească”.

Autorul analizează apoi metodele și silințele ocăruiților maghiari de pe vremuri de a desnaționaliza pe Români prin biserică, școală, administrație și chiar prin armată, reproducând și o listă nominală a Românilor din comuna Micfalău, secuizați în decurs de o singură generație. Interesant este și capitoul dedicat recensământului dela 1930, în care se constată că în regiunea secuizată din cele 68.023 de suflete care se declară Români «11.402 nu cunoșteau limba românească». Statistica românească dela 1930 constată lipsa Românilor numai în 72 comune, pe când statistica ungurească dela 1910 arată ca lipsite de locuitori români n-1 mai puțin de 175 comune. În comparație cu statisticele dela 1750 și 1760 regesul Românilor în unele comune este însă uluitor. Așa de pildă comuna Mijna, care la 1750 avea 300 locuitori români astăzi nu mai are niciunul.

Comparația dintre situația din veacul al 18-lea și cea de astăzi devine și mai plastică prin cele două hărți anexate la sfârșitul acestei excelente, utile și indispensabile cărți.

A. A. Mureșianu

# GENERALUL ION ANTONESCU MAREȘAL AL ROMÂNIEI

**Prin Decret Regal: „Pentru servicii aduse Patriei și Tronului pe câmpul de bătae în conducerea războiului nostru pentru desrobirea hotarelor de răsărit, Generalul de Armată Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și comandant de căpetenie al armatei, se înalță pe ziua de 22 August 1941, la demnitatea de mareșal al României.”**

## Informațiuni

### Înștiințare

În conformitate cu Decizia Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor Nr. 155.584/1941, care, din ordinul Domnului Ministru, se aplică și Universităților:

I. Se aduce la cunoștința persoanelor care doresc să închirieze camere mobilate pentru D-rele studenți și D-nii studenți ai Facultății de Științe din Timișoara, că sunt rugate să-și dea adresa, numărul de camere de închiriat, numărul paturilor și prețul de închiriere pentru un pat sau o cameră, la Decanatul Facultății de Științe din Timișoara, B-dul Diaconovici Loga Nr. 1 A., Telefon 16.99.

Toate ofertele vor fi verificate din punct de vedere al moralității gazdelor și al igienei camerelor și al prețului.

II. Se aduce la cunoștința D-relor Studenți și D-lor Studenți ai Facultății de Științe din Timișoara, care doresc să închirieze paturi sau camere mobilate, pentru anul școlar 1941—1942, că sunt obligați să-și aleagă gazda din lista care le stă la dispoziție la Decanatul Facultății de Științe.

Prefectura județului Hotin (Basarabia) caută buni meseriași români, în orice branșe. Aceștia vor fi plasați în condiții excepționale.

Pentru alte informațiuni doritorii se vor adresa „Gazetei Transilvaniei”.

### Se acordă amânări pentru studii

În conf. cu ord. M.A.N. Nr. 5701 din 13 August 1941,

Se aduce la cunoștința tinerilor născuți în anul 1921, recrutați în luna Maiu și Iunie 1941 că se acordă amânări de studii pe anul 1941—1942 numai aceluia care se găsește în continuarea de studii la o facultate, sau alte școli și care vor dovedi până la încorporarea ctg. 1943 termen redus că sunt înscriși în anul II.

1. Aceleași norme li ce vor aplica și tinerilor însumați cu termen redus art. 72, aflați în continuare de studii.

1. Se acordă de asemenea amânare de studii tinerilor ctg. 1943, care se găsește în ultimul an de studii ale unei școli care prin absolvire le-ar da dreptul la termen redus (școala similară sau profesională).

Nu se acordă amânare pentru studii tinerilor ctg. 1943, născuți în anul 1921 însumați cu termen redus art. 71 și 72 L.R. care termină Liceul sau școala similară și care urmează a se înscrie în toamna anului acesta în anul I la o Facultate sau școală superioară.

Toți tinerii însumați cu termen redus care doresc a căpăta amânări de studii în condițiile arătate mai sus, sunt obligați să depună cerere de amânare de studii pe anul 1941—1942 la cererile respective până la data de 31 August inclusiv, iar cei aflați în ultimul an de studii neînsumați cu termen redus vor putea depune cererile până la data încorporării ctg. 1943 trupă în termen.

În cererile de amânare se va arăta starea civilă, cercul cărui aparține, anul și școala ce urmează.

PRIMĂRIA COMUNEI ZIZIN  
Județul Brașov

No. 1771—1941.

### Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 10 Sep'emvrie 1941, orele 11 a. m., se va ținea în localul primăriei comunei Zizin județul Brașov, licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru repararea primăriei Zizin.

Valoarea lucrărilor după deviz este lei 200.000.

Licitația se va ținea în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P.

Concurenții vor depune garanție de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte garantate de Stat.

Ofertele se vor face în conformitate cu devizul și caetul de sarcini, care se pot vedea zilnic, în orele de birou, în localul primăriei.

În caz de neprezentarea nici unui concurent se va ținea o a doua licitație, în aceeași condițiuni, în același loc și la aceeași oră în ziua de 21 Septembrie 1941.

Zizin, la 20 August 1941.

Primar, Vasile Șerban.

Notar, Maniu Băra.

## Mica publicitate

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 19856/1941.

Serv. Arh. Ist. și Cult

### Publicațiune

Se aduce la cunoștință că, prin Deciziunea Nr. 19656/1941 s-au făcut următoarele schimbări de numiri de străzi din cuprinsul Municipiului Brașov:

Numirea veche. Numirea actuală.

1. Str. Kovács Anton în Transilvania
2. » Koos Francisc » Timocului
3. » Orbán Balázs » Masivul Corneștilor
4. » Türkösi Francisc în Chișinău
5. « Raab Stefan Zaizoni în Cernăuți
6. » Ady Andrei în Orhei
7. » Ioan Calvin în Agricultorilor.

Brașov, în 19 August 1941.

Primar: Secretar General:

Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

# CRONICA RAZBOIULUI

## Ideea națională și internațională

Nu pentru prima dată, în istorie, interesele popoarelor europene au aprins flacăra războiului în țările altui continent. Dorința de stăpânire, de exploatare a bogățiilor naturale și de dominație a diferitelor puncte strategice care păzesc porțile de intrare ale acelor ținuturi, au făcut ca omenirea să trăiască mai multă vreme în războiu decât în pace. Pentru prima dată însă, în istoria războaielor, un conflict are la bază, în afară de dorința de expansiune teritorială, alimentată de „necesitatea spațiului vital”, și dorința de propagare a unei idei, care reprezintă adevăratul spirit al civilizației și progresului, idee care să stea la baza cooperării tuturor popoarelor, dintr-o anumită parte a lumii. După războiul mondial, pentru ca să nu vorbim decât de svârcolirile lumii contemporane, țările Europei au fost grupate în jurul a două idei diferite: *ideea națională și internațională*. Cea dintâi a grupat statele dorințe de triumful libertății omului și respectarea puterii de creație individuală, cea de-a doua a grupat statele conduse de câțiva potențați, care au sugrumat orice gând liber, făcând din fiecare ins un om fără personalitate și punând sub anonimatul colectivității orice energie creatoare.

Cea dintâi, a făcut din om o ființă nobilă și vrednică să stăpânească bunurile spirituale și materiale; cea de-a doua, a îndobitocit omul, îndepărtându-l de progres și impunându-i o vieță din care nu putea să țâșnească nici o rază binefăcătoare.

Așa precum nimeni n'a crezut în durabilitatea alianței încheiate la începutul războiului actual între Germania și Rusia, tot astfel nimeni nu s'a așteptat ca între bolșevism și democrațiile occidentale să nu se întindă puntea de întâlnire și trecere a unor interese bazate pe ideea internațională. *Prăpastia* dintre U.R.S.S. și anglo-america era numai aparentă, iar acea aparentă amenințătoare a fost cunoscută la Berlin, unde s'au luat din vreme măsurile impuse pentru pararea unei lovituri lașe. Alianța germano-rusă erau un fel de rău necesar, împotriva căruia s'a organizat rezistența, care a luat apoi caracterul războiului sfânt pe care-l trăim.

Europa luptă azi pentru triumful ideii naționale, pentru delimitarea necesităților vitale prin respectarea drepturilor istorice, încadrate de etnic și geografic. Pentru Germania, Italia și România nu-i tot una triumful credinței în cruce, ca pentru anglo-america, cărora puțin le pasă dacă Europa ar fi năpădită de otrava comunistă. Toți acei care sunt animați de ideea națională cred în temeiul principiilor călăuzitoare ale ei, care duc spre orizonturi de vieță nouă.

## Cine prelungeste războiul

Anglo-america au auncat vina războiului actual asupra hitlerismului și fascismului, considerate ca ideologii care tind spre un imperialism ce nu admite puterea și binefacerile tradițiilor. Popoarele europene sunt de a ord în a recunoaște, că noua ordine europeană elimină „puterea și binefacerile tradițiilor” numai întruât acestea sunt cre-

iate de interesele financiare anglo-americe. Dacă aceea tradiție n'ar fi exploatat nevoile diferitelor țări europene; dacă, spre exemplu, pentru siguranța capitalului evreesc, oferit țării noastre pe vremuri, n'ar fi fost trimiși experți ca Charle Rist și Auboin și dacă, din dorința de câștig cât mai mare, nu s'ar fi exercitat ca o adevărată teroare forța financiară anglo-americană asupra țărilor europene, apoi actualul războiu n'ar

avea caracterul de totală premenire și reînnoire a vieții, de reînviore a tuturor forțelor care să permită bătrânului continent o independență totală și o recâștigare a timpului în care rodul muncii și bogățiile europene s'au scurs în safeurile băncilor evrești din Anglia și America, constituind astăzi izvor de întreținere a războiului, pe care forțele iudaice îl doresc cât mai lung și cât mai întins...

## Agresiunea din Iran

Ceeace întărește convingerea opiniei publice mondiale în faptul că Israelii de peste Ocean alimentează ura și flacăra războiului, este agresiunea în Iran.

Adevăratele cauze ale agresiunii trebuie căutate în dorința anglo-americană de a ajuta Sovietele prin Asia-Mică, căci pe la Nord ajutoarele nu pot avea eficacitatea dorită. Noul plan de ajutorare a rezistenței bolșevice se va lovi însă de surpriza pe care armatele Axei au pregătit-o. De altfel începutul surprizei constă în faptul că soldații perși rezistă cu îndârjire diviziilor anglo-sovietice.

Natural, prin agresiunea împotriva Iranului — pe unde trece drumul Angliei spre Indii — Turcia se află într-o poziție foarte periclitată. Reprezentantul Germaniei la Ankara și înțelegerea guvernului turc, vor alunga însă norii care, pentru a doua oară în timp de câteva luni, amenință liniștea și neutralitatea poporului turcesc.

Această nouă situație formează

în cercurile berlineze tema principală a discuțiilor.

D-l Churchill recunoaște că războiul european „este pradă bolșevismului”, fapt de care Anglia este grav acuzată în fața lumii întregi.

Din ultimul discurs al d-lui Churchill reese că Anglia a proclamat din nou apărarea națiunilor mici ca principal țel de războiu. Agresiunea împotriva Iranului însă, invederează deosebirile fundamentale dintre politica proclamată și aplicarea practică a acelei politici, ale cărei urmări fac să se prelungească războiul, fără a împiedica dezastrul pe care Rusia Sovietică și l-a pregătit singură. Agresiunea împotriva Iranului departe de a avea un efect practic pentru ajutorul promis bolșevicilor, va îndârji în luptă forțele armate germano-române, care înaintează fără puțință de oprired incolo de malurile Niprului, pentru a tăia orice posibilitate de rezistență și retragere a trupelor sovietice spre Volga, făcând deci imposibilă legătura trupelor anglo-sovietice prin Caucazia.

## MOTIVE . . .

Anglia motivează agresiunea împotriva Iranului prin „prezența unui număr considerabil de Germani în Iran” și declară că Iranul este „un izvor de intrigi organizate de nazisti”. După părerea cercurilor londoneze Iranul

ar fi fost destinat să servească de bază pentru un atac german împotriva Indiei și Sovietelor, iar după părerea cercurilor sovietice agresiunea este justificată de o pretinsă „primejdie germană”.

## Turcia își va apăra neutralitatea

Presiunile anglo-saxone contra Iranului sunt stigmatizate de generalul turc Erkilet. El afirmă că democrațiile ar face mai bine dacă ar respecta libertatea și independența națiunilor care se bucură încă de aceste bunuri. Părerea generalului este că Iranul se va pu-

tea apăra cu eficacitate împotriva oricăror atacuri.

Pe de altă parte, din emisiunile posturilor de radio streine, reese că Turcia va face toate eforturile pentru menținerea neutralității de până acum.

## Situația operațiunilor pe frontul împotriva bolșevismului

Ceeace caracterizează operațiunile de pe frontul împotriva bolșevismului este nouă fază de înaintare rapidă și de distrugere a oricărei rezistențe sovietice. În sectorul nordic armatele ger-

mano-finlandeze strâng tot mai mult cercul în jurul Petersburgului și a Revalului de pe coasta Estoniană a golfului Finlandic. Cu toată rezistența îndârjită și superioritatea forțelor sovie-

tice din Istmul Careliei și din zona lacului Ladoga, trupele finlandeze au înaintat atât între golful Finic și râul Vuoksen, spre Sud de localitățile Saki-jaervi, Nuijanes și Ratijarvi, cât și pe ambele maluri ale lacului Ladoga. Armatele bolșevice, fără să țină seamă de pierderile considerabile, barează istmul Careliei între Viipuri și lacul Ladoga, în speranță că se vor menține pe pozițiile puternic întărite. Față de această rezistență pericolul pentru Petersburg vine dinspre Sud, de unde numeroase coloane germane înaintează dealungul coastei golfului Finlandic, dela Narva spre Vest și dela Novgorod spre Nord. De acest pericol pare a fi conștient mareșalul Vorosilov, care a proclamat starea de alarmă în toată regiunea Petersburgului, impunând populației civile să ia parte la apărarea regiunii amenințate. Căderea orașului Reval de pe coasta golfului Finlandic, în mâinile Germanilor, este iminentă. Pe de altă parte în ultimele zile activitatea vaselor de războiu germano-finlandeze au provocat pierderi grave flotei sovietice și amenință grav comunicațiile prin golful Finlandic. În fața acestui fapt flota sovietică nu poate avea legături cu porturile Reval și delă Arhangelsk și nici cu bazele din insulele aflate în golf, ea fiind nevoită să se refugieze în baza dela Kronstadt. Știu este că atată zona Petersburgului, cât și zona maritimă a golfului Finlandic, prezintă o importanță deosebită, atât din punct de vedere militar, cât și din punct de vedere economic. Căderea acestor regiuni va influența asupra moralului populației rusești, căci Petersburgul este considerat ca un centru puternic al mișcării comuniste.

## IN UKRAINA

În sectorul de Sud al frontului armatele româno-germane au întâlnit rezistența dărză a armatei bolșevice, rezistență care a fost distrusă, făcând drum liber biruinței dorite. Incercuirea Odesei se strânge tot mai mult, iar faptul că această localitate nu a căzut încă, se datorește dorinței conducătorilor ca orașul să nu fie prefăcut în ruine. Ușor ar fi fost ca dela depărtarea de 15 km. armatele române să arunce asupra Odesei focul nimicitor al războiului. Incercuirea nu permite însă nici bolșevicilor să distrugă orașul, căci ar însemna ca nici unul din ei să nu mai scape cu vieță.

## Situația în Extremul Orient

Față de incercuirea anglo-americană situația din extremul orient devine tot mai îngrijorătoare. Îngrijorarea este cu atât mai mare, cu cât politica de incercuire nu ține seama de pactul de neagresiune intervenit între Japonia și Rusia, ceea ce duce, dacă Sovietele nu vor reacționa și ele împotriva acestei nerespectări, la o schimbare a relațiilor sovieto-japoneze. Pe de altă parte. Statele-Unite dau tot mai mare amploare bazele lor din Oceanul Pacific și întăresc pozițiile strategice ale Mării Britanii. Toate aceste măsuri sunt luate cu intenția de a ataca Japonia, deslătuindu-se deci războiul și în mările Sudului.

Cum vedem încordarea devine din ce în ce mai mare, iar consecințele tot mai grave . . .

Pe celelate teatre de luptă, din Apus și din Africa, domnește aceeași tensiune, îndepărtându-ne parcă tot mai mult de ziua în care înțelegerea și pacea vor domni în omenire . . .

Mardare Mateescu

Redactor responsabil  
ION COLAN